

Ob 70-letnici rojstva Jožeta Šifrarja (1939–1974)

A njegov zlati glas vedno še živi

Gregor Šifrar

Moj pokojni brat, Jože Šifrar, Grohčov Joža s Praprotna, se je staršema, mami Ivani in očetu Jožetu, rodil 7. decembra 1939 kot tretji otrok. Pridružil se je starejšima bratoma Janku in Venclju, jaz pa sem kar nekaj let mlajši. V družini je takrat živela še mama in mati Terezija Kalan, ki je bila nam otrokom – predvsem starejšima bratoma – prva varuška. Starši so bili manjši kmetje – bajtarji. Ata je obdeloval domačo zemljo, veliko pa je delal v bližnji Jelencovi apnenici. Mama je ob delu na zemlji in skrbi za dom nekaj let pomagala tudi na kmetiji svojih sorodnikov, pri Mikelnu. Delo je bilo v tistih časih težko, naporno in se ga z današnjim načinom dela na kmetijah ne more primerjati. Tudi življenje v naši družini, tako kot v mnogih drugih bajtarskih, je bilo trdo, skromno, v nenehni skrbi za preživetje.

Že pred rojstvom malega Joža se je v delu Evrope začela druga svetovna vojna. Tudi pri nas se je že čutilo, da po Evropi rožlja Hitlerjevo orožje. Ata je bil pogosto vpoklican na orožne vaje stare jugoslovanske vojske. Naša dežela se vojnim grozotam ni izognila. Vas je bila ves čas vojne v veliki nevarnosti. Našo hišo, ki je bila blizu gozda, so velikokrat preluknjale kroglice iz bližnjih bunkerjev, ki so jih Nemci postavili pri mostu čez reko Soro. Domači so se ob obstreljevanjih skrivali pod klopmi v hiši. Nekoč je krogla letela tik ob uhlju našega Venclja in se zabila v nasprotni zid. Mama se je v strahu pred obstreljevanji z otroki večkrat zatekla k sorodnikom na Sveti Tomaž in tam prenočila. Mali Jože je poslušal pogovore starejših, ki so se pogovarjali med seboj o vojni in njenih strahotah. Tudi sam se je navzel teh besed

Praprotno
leta 1960.

in jih pogosto ponavljal, do konca svojega življenja: "Če bomo ž'vel', bomo lahko naredili še to in ono." Naši družini so se te besede zarezale globoko v srce in so tako postale del bolečega spomina nanj.

Leto po končani vojni, 15. septembra 1946, je mali Joža začel obiskovati osnovno šolo na Bukovici. Bil je vesel otrok, v šoli pa priden in uspešen učenec. Po takratnih pravilih je po končani osnovni šoli šolanje lahko nadaljeval v nižji gimnaziji. V gimnaziji Škofja Loka je zaključil dva razreda. Šolanje je nadaljeval v obrtni - vajenski šoli.

V Škofjo Loko se je skupaj z drugimi fanti vozil s kolesom. Pripovedujejo, da so fantje tudi med vožnjo v šolo že skupaj prepevali. S šestnajstimi leti, septembra leta 1955, se je pričel učiti kleparskega poklica pri zasebnem mojstru Janezu Šifrarju (sorodniku po atovi strani), po domače Špenglarjevem Janezu v Stari Loki. Vajensko šolo je obiskoval v Škofji Loki, maja 1958 je opravil končni izpit, oktobra istega leta pa še pomočniški izpit pred Komisijo za opravljanje pomočniških izpitov v Kranju. Kleparji so takrat poleg žlebov in raznih

Domača
hiša Pr' Grohc.

Stara mati Terezija z Jožetom.

obrob za stavbe in strehe cerkvenih zvonikov izdelovali tudi bakrene kotle za žganjekuho, lonce in še marsikaj takega, kar sedaj, po nekaj desetletjih, sploh ni več v rabi, pa tudi obrtnikov s tovrstnim znanjem ni več veliko. Jože se ni bal dela na višini, zato so ga pri Špenglarju po njegovem odhodu pogrešali. Pri svojem mojstru je kot pomočnik delal do junija 1959.

Jože pri prvem obhajilu.

Junija leta 1959 je prišel čas, ko je tako kot večina mladih fantov tistega časa oblekel vojaško suktnjo in se z lesenim kovčkom, ki je sedaj na naši podstrehi, ter s težkim srcem podal v daljni in neznan Bosiljgrad, na jugovzhod Srbije, ob bolgarski meji.

Neizmerno srečen in vesel se je po dveh dolgih letih spomladi leta 1961 vrnil domov. Fantje so ga

Zaključek nižje gimnazije Škofja Loka leta 1955. Jože je v drugi vrsti drugi z leve.

pričakali kar v vaški gostilni v Kazini, še preden je mogel pozdraviti domače.

Sreča, veselje, petje, smeh, zgodbe ... Prijatelji se kar niso mogli ločiti - in res se niso več ...

Rad se spomnim, da mi je Jože v mojih prvih šolskih letih vedno pisal naslove na šolske zvezke. Bil je kar precej starejši od mene. V tehniških šolah so vadili tehniško pisavo, on pa je zelo lepo pisal. Vedno sem bil ponosen na lepo podpisane zvezke.

Po vrnitvi s služenja vojaškega roka se je zaposlil kot kvalificirani klepar v LTH Škofja Loka na Trati in delal na oddelku hladilnih pultov. V želji po izobrazbi in napredku se je zagnan, kot je bil, vpisal v večerno strojno tehnično šolo v Škofji Loki in jo oktobra leta 1966 tudi uspešno zaključil. To so bila leta odrekaj in trdega dela. Dopoldne je delal v službi, popoldne pa obiskoval šolo. Leta 1970 je bil premeščen v projektivni biro in tam je delal kot projektant.

Joža je bil vesel človek, dobra duša. Ni poznal zamere, predvsem pa je imel rad petje. Fantje so se zbirali in vadili petje. Tudi skednji so bili primeren prostor za vaje. Velikokrat so zapeli komu pod

oknom ali sredi vasi, v zahvalo pa jih je marsikdo povabil na kakšen kozarček. Tudi dekletom so zapeli pod oknom. Smoletovega Andreja so pogosto spremljali del poti proti domu na Sveti Tomaž in peli. Vedno so si imeli kaj povedati in se čemu smejeti.

Leto za letom so pripravljali miklavževanje z obhodom Miklavža in parkeljnov po hišah. Z oblekami je bilo včasih težko in šele veliko kasneje smo izdelali, da je včasih kje zmanjkala rdeča partijska zastava, izobešena v čast državnemu prazniku 29. novembra. Iz tistega blaga si je Lucifer ukrojil obleko in se prav peklensko režal in strašil staro in mlado.

Fantje so bili vedno skupaj, s poslušom in voljo so se pogosto podali tudi v zvonik podružnične cerkvice svetega Tomaža ter iz zvonov izvabljali mile glasove. Marsikateri večer, predvsem pred prazniki, žegnanja ali semne so polepšale melodije zvonov. Žal so mu tudi ti zvonovi za vasjo prekmalu zapeli v zadnje slovo.

Ko je bilo vaško žegnanje - "semn", so fantje peli pri maši na Svetem Tomažu, nato pa so se vedno še malo ustavili po hišah na Svetem Tomažu in iz srca

Jože pri vojakih (1959-1961).

Odhod od doma pred poroko. Na sliki so Jožetov brat Vencelj, Jože, ata in mama.

Sveti Tomaž nad Praprotnim (okrog leta 1960).

še kakšno zapeli. Ljudje so jih prav radi poslušali. Tako je bilo tudi zadnje jesen. Jože je ves vesel prišel domov, popoldne pa smo se, ker je bila Sora še primerna za kopanje, tudi kopali in zabavali ob vodi. Jože je bil večš hoje po rokah, kar je rad uprizarjal v našo in svojo zabavo. Bilo je res nepozabno popoldne! Vsako leto se ob semnu spominjamo leta, ko je bil še zadnjikrat z nami.

Razpet med službo, večerno šolo, pevskimi vajami, nastopi, snemanji in delom doma si je Jože ustvaril tudi družino. Januarja 1967 je tudi zanj in domače veljala tista svatovska: "Mamica, čujte, svatje že vriskajo, skoraj gremo iskat mojo ljubico." Mlado družino, ki se je začasno ustanovila na ženinem domu, je osrečila hčerka Romana.

Jože si je vedno želel, da bi živel na Praprotnem. Kako iz srca je pel tisto: "Oj, preljuba vas domača, vse je tamkaj prelepo, misel se nazaj mi vrača, kadar v srcu je težko."

Prav kmalu je pričel z gradnjo hiše v domačem kraju. Pomagali smo mu vsi domači, sorodniki in prijatelji. Zasnoval si je lepo hišo, moderno za tisti čas, in se želel z družino čim prej vseliti vanjo. Tudi pohištvo je že čakalo, le zaradi neke napake pri omarah je peljal serviserja za omare iz Škofje Loke proti Praprotnu, ko je prišel tisti usodni trenutek 16. januarja 1974. Prometna nesreča se je zgodila v Soteski in Jožetu je za vedno zastalo srce.

Mama je ravno pekla kruh, ko so sosedje pritekli povedat, kaj se je zgodilo. Ob vsaki naslednji peki kruha se je spomnila tega groznega trenutka. Ob tem tragičnem dogodku smo obstali in obnemeli z enim samim vprašanjem: zakaj. Nenadoma, nepričakovano, sredi dela in načrtov.

Jožetovo sodelovanje s Fanti s Praprotna

Že kot otrok je bil Jože zelo muzikaličen. Ves čas je nekaj prepeval in zelo rad je žvižgal razne melodije. V dolgih zimskih večerih je to posebno rad počel v hiši za pečjo. Zelo si je želel, da bi imel harmoniko, a mu starši te želje niso mogli uresničiti zaradi pomanjkanja denarja.

Ko so se fantje s kolesi vozili v šolo v Škofjo Loko, so kar med potjo prepevali in si želeli peti tako lepo, kot so takrat peli Fantje na vasi. Ob nedeljah so fantje v cerkvi na Bukovici poslušali moški in mešani zbor, ki ga je kmalu po vojni ustanovil in tudi vodil organist Franc Potočnik, Šinkarjev ata. Poleg cerkvenih pesmi sta zbora prepevala tudi narodne in umetne pesmi. Starejši pevci so ugotovili, da bi bilo zbor dobro pomladiti, zato je Šinkarjev ata mladince učil posebej, da bi se lažje vključili med izkušene pevce. V letih 1956–1961 so

Prvi sestav
Fantov s
Praprotna.

v mladinskem zboru, ki pomeni začetek Fantov s Praprotna, med drugimi peli tudi Andrej Bergant, Tone Dolenc, Jože Šifrar, Janez Dolenc, Janez Kalan, Lojze Klemenčič, Tone Bernik in Janko Benedik. Starost pevcev je bila 16–18 let. Mladinski pevski zbor se je preimenoval v Fantovski sekstet KUD Bukovica.

Prvi nastop kasnejših Fantov s Praprotna v razširjeni postavi je bil leta 1956. Nadaljevali so z manj-

šimi nadomeščanji zaradi vojaščine, z nemotenim delom pa so pričeli, ko sta vojaški rok odslužila še Kazinski Janez (Janez Dolenc) in naš Joža.

Leta 1962 so se preimenovali v Fante s Praprotna, saj je bilo kar pet pevcev s Praprotna, le Lojze Klemenčič je bil iz Ševalj, kasneje pa je Janez Habjan prihajal iz Dolenje vasi. Niti sanjati se fantom takrat ni moglo, da bodo prav s poimenovanjem fantovske zasedbe ime naše vasice ponesli po vsem svetu.

Moški zbor
KUD Bukovica.

Fantje s Praprotna s Francem Potočnikom, 31. 5. 1964 (manjka Janez Kalan, ki je takrat služil vojaški rok).

Leta 1962 je Fantovski sekstet nastopil v Železnikih na lokalni radijski oddaji Pokaži kaj znaš in osvojil prvo mesto. Jeseni leta 1963 so na finalni radijski oddaji Radia Ljubljana Pokaži kaj znaš zasedli prvo mesto in si s tem priborili pravico do arhivske snemanja. Takrat jih je slišal tudi Lojze Slak, ki je že iskal primerne pevce za svoj ansambel, in iskrica je preskočila ... Že jeseni 1964 so začeli vaditi s triom Lojzeta Slaka in v januarju 1965 prvič skupaj nastopili na skupnem koncertu.

Fantje so skupaj z Zborom KUD Bukovica nastopili v sestavi zbor in samostojno na mnogih nastopih in prireditvah na Bukovici, v Železnikih, Davči, Sorici, Dražgošah.

Maja 1963 je bilo v združenem domu na Bukovici snemanje za Radio Ljubljana za takratno oddajo Za našo vas. Dve pesmi je posnel Moški zbor, dve pa tudi takrat že Fantje s Praprotna.

Spomladi 1964 so posneli prve arhivske posnetke za Radio Ljubljana. Postali so kvintet, ker jih je zaradi odhoda na delo v daljno Novo Gorico zapustil Tone Dolenc, Mlinarjev Tone z Luše.

Fantje so sodelovali tudi na Poletnih loških igrah in bili so zelo lepo sprejeti. S pesmijo so fantje segli ljudem do srca, kako tudi ne, saj so peli nenarejeno, iz dna svoje lirične duše. Po koncertih nam je Jože vedno zatrjeval, kako dober občutek ima pevec, če dobro zapoje pred polno dvorano. Tako so spomladi leta 1965 Fantje nastopili v italijanski Medicini in pobrateni Bački Palanki.

Tudi če niso peli na kakšnem koncertu, so se fantje veliko družili. Peš ali s kolesi so obiskovali plese, gostilne ali hodili na izlete. V knjigi Vsi najboljši muzikanti, 1. del, je avtor Ivan Sivec objavil dve anekdoti, ki se tičeta tudi našega Joža.

Joževa podoknica

Fantje s Praprotna so bili veliko skupaj tudi v zasebnem življenju. Tudi na vasovanju. Nekega poznega sobotnega večera so se s kolesi vračali domov mimo Joževi ljubezni. Ker so vedeli, da jih bo zapustil, so sklenili, da bo veliko lepše, če bodo njegovo izvoljenko zbudili s petjem.

"Dajte mir, kozli! Bomo zbudili vso vas. Pa teta bo slišala, da spet grem k puncici. Jutri se mi bodo pri maši vsi posmihali," se je branil Jože. Drugim fantom pa ni bilo do razpravljanja. Hitro sta dva, z Andrejem Bergantom na čelu, zagrabila Joževi roki in jih s strokovnim policijskim prijemom zvila na njegovem hrbtu ter siknila skozi zobe:

"A boš pel a ne boš!"

In že se je iz srca in zaradi bolečine zaslišal njegov zvonki solo: "Oj, prišel sem pod okence, potrkal sem na polkence ..."

Pevska je pa res težka!

In še ena:

Kje so ključi

Ansambel Lojzeta Slaka je igral v Hruševju na Krasu. Takrat smo se Slakovi fantje vozili na prireditve ločeno: trio z Marjanom Roblekom in ozvočenjem s karavanom, Fantje s Praprotna pa z Joževo škodo. Po končani veselici so pospravili ozvočenje in vse naložili v škodo, ki je bila k sreči kar odklenjena. Ko se je Jože usedel za volan, je zaprepaden ugotovil:

"Pobi, ključe sem izgubil!"

Takoj je stekla ob dveh ponoči iskalna akcija, v kateri so sodelovali tudi organizatorji. Lojze je svetil s kombijem, ostali pa so sklonjeni in po useh štirih tipali po travi okrog prireditvenega prostora. Ker je bil Jože človek tehnike, je med tem razdril kableske vezave pod armaturno ploščo in skušal avto zagnati, kar mu je celo nekajkrat uspelo, bil pa je prepočasen, da bi takoj sklenil kontakt za tek motorja. Njegovo početje je še najbolj spominjalo na uprizarjanje nevihte z bliski in grmenjem. Zbali so se, da bo vse uničil, zato so ga ponovno prosili, naj še enkrat pregleda vse žepe, pa čeprav je trdil, da je to naredil že vsaj stokrat.

"Fantje, ključi so tu!" je nenadoma veselo vzkliknil Janez in potegnil Jožetu ključe iz žepka narodne noše. Takratna noša je imela namreč v hlačah pod pasom mali žepček za uro.

"Hudimana, na ta žepček sem pa čisto pozabil!" je mirno dejal Joža.

Postali so poznani, ljudje so jih zelo radi poslušali. Dobivali so povabila iz raznih krajev. Oboževalcev jim ni manjkalo. Na našem podstrešju se je naključno ohranilo pismo neke oboževalke Nežke. Pisala je iz Centra slepih in slabovidnih Škofja Loka.

Za zanimivost bom navedel le povzetek.

Šk. Loka, 27. 5. 1966

Ko sem bila stara 11 let, sem se ponesrečila in popolnoma oslepela. Sedaj delam šolo za telefoniste v Škofji Loki in sem stara 18 let. Ne morem vam povedati, kako so mi všeč vaše pesmi. Vaš zbor je zame najboljši zbor na svetu. Noč in dan bi poslušala vaše pretresljive pesmi. Jaz imam namreč magnetofon in imam posnetih 16 pesmi. Naprej in naprej si jih vrtim. Ob vaših pesmih si mnogokrat potolažim svoje žalostno srce. Najbolj mi je všeč Kadar pa mim hišce grem.

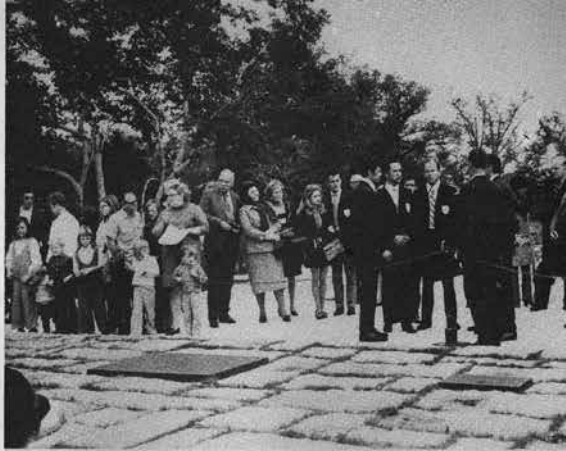
Čeprav ne vidim, si vendar iz srca želim dobiti vašo sliko.

Moja največja želja je, da bi enkrat prišli pet in igrati k nam v Center slepih v Škofjo Loko.

Sodelovanje pevcev z Lojzetom Slakom je kmalu obrodilo velike uspehe. Posneli so prvo malo ploščo z naslovom Domači vasi. Naslednja velika LP-plošča Kadar pa mim' hiš'ce grem, ki so jo posneli pri zagrebškem Jugotonu, je bila prodana že v sto tisoč izvodih. Leta 1969 so prejeli zlato čapljo za prvi milijon vseh prodanih plošč zagrebške založbe Jugoton. V natečaju revije Antena so premočno zmagali v kategoriji narodnozabavnih ansamblov, za kar so bili nagrajeni s Helidonovo zlato lastovko. Leto kasneje, septembra 1970, so z albumom Visoko nad oblaki odleteli na dvomesečno turnejo med rojake v ZDA in Kanadi. Zanimiv opis turneje je bil objavljen v takratni ilustrirani družinski reviji Tovariš (št. 45, datum 10. 11. 1970, strani 32, 34 in 64). Ker je od tedaj že skoraj 40 let, je članek zanimiv v celoti.

32

„GOZDIČ JE ŽE ZELEN“ NA ARLINGTONU

ZGORAJ: Fantje s Praprotna zapeli na grobu Johna F. Kennedyja pesem „Gozdič je že zelen.“

SPODAJ: Clevelandčani so praznovali za Slaki celo v Washingtonu.

Slovenski rojaki iz Amerike in Kanade so že dalj časa vabili Slake in seveda fante iz Praprotna, naj pridejo čez lužo in naj nikar ne pozabijo svojih instrumentov. Nazadnje je stvar le dozorela in priljubljeni slovenski ansambel narodnih viž se je odpravil na pot.

Najprej so prileteli v Pettsburgh in tu so se srečali s pravo ameriško organizacijo. Bili so sicer gostje, toda slovenski izseljenci, raztepeni po vsem severnoamerškem kontinentu, so prav vsi želeli slišati domačo pesem. Dva meseca, ki so ju Slaki preživeli v ZDA in Kanadi, sta torej minila v nenehni dirki iz enega kraja v drugega. Tako imenovani Slakovi odbori, ki so jih naši izseljenci pripravili prav za Slakov obisk, so si kar podajali naše muzikante. Še sreča, da so večidel potovali z letali, ker bi sicer v teh dveh mesecih prav gotovo ne mogli narediti dvajset tisoč milj (angleška milja meri 1609 metrov).

Slaki so v tem času priredili na novi celini 30 samostojnih velikih koncertov, pa še pet manjših za povrh. Ploskalo jim je 35 000 ljudi, nekateri naši rojaki pa so se na koncerte pripeljali tudi po 400 milj daleč.

Slakova turneja po ZDA in Kanadi nikakor ni bila zabavna. Fantje so igrali, ljudje pa so hoteli še in še... Najbolj pa je goste presenetilo navdušenje za domačo pesem ne le pri starih, ampak tudi pri mladih. Naši izseljenci v Ameriki so pozabili na različne svetovno-nazorske poglede in so vsi vprek prihiteli poslušati domačo glasbo. Slovenska vnema je potegnila za seboj tudi pripadnike drugih narodnosti, tako da je bila Slakova turneja po ZDA in Kanadi pravzaprav dogodek številka ena.

Tam v daljnem Coloradu so kavbojsko oblečeni mladeniči, ki še nikdar niso slišali za Slovenijo, ob zvočnikih domače polke pograbili prave dame z divjega zahoda in se z njimi zavrteli tako, kot se za ameriške naseljence spodobi. V Detroitu pa so obiskovalci koncer-

Opis turneje po ZDA in Kanadi v družinski reviji Tovariš iz leta 1970.

ta prepodili domače beat glasbenike, ki so s samo prikazali med pavzo.

„Ampak, za vraga, kako so ti fantje ureza beat,“ pravi Lojze Slak, „kar verjeti nisen mogel, da publika hoče nas . . .“

No, z roko na srcu, večina obiskovalcev je bila seveda Slovencev in ti so zahtevali same alpske viže. In ker so Slaki že bili tam, se hoteli to srečno naključje izkoristiti do konca. Marsikateri izmed naših izseljencev je sicer že bil v stari domovini, toda tu so zaman hoteli na koncert, kjer bi slišali domačo pesem.

„Ja kaj pa delate doma, da vam ni za domačo pesem?“ so spraševali ameriški Slovenci. In kaj naj bi jim odgovorili? Naj jim rečemo, da smo v stari domovini vražje lešeni, da mladi ob domači pesmi vihajo nos, da smo se zaprli vsak v svoj majhen svet, naj jim priznamo, da so oni tam za veliko lužo bolj Slovenci, kot smo mi!?

Kljub temu pa lahko rečemo, da bo zaradi Slakove septembrske in oktobrske turnee po ZDA in Kanadi prihodnje leto Slovenijo obiskalo kakih dva tisoč več naših izseljencev iz Amerike. Tako vsaj predvidevajo na Slovenski izseljenski matici, ki je organizirala Slakovo turnejo po novem svetu.

Slaki pa niso bili le ambasadorji med našimi izseljenci. Kjer koli so se pojavili, bodisi da so imeli instrumente v rokah ali ne, povsod so naleteli na prijazno vprašanje, od kod so. In ko so rekli, da so Jugoslovani, pa se glasbeniki, so se Amerikancem raztegnila usta v prijazen smehljaj. Prijazno naklonjeni pa niso bili le preprosti ljudje srednjega sloja, tudi intelektualni vrh najbogatejše dežele na svetu je navdušeno sprejel slovenske Slake. V Washingtonu so zanje priredili koncert slovenskih pesmi in intelektualna smetana je enako prisrčno ploskala tonom iz slovenskih instrumentov.

Ja čeprav so zborovanja ali koncerti na Kennedyjevem grobu prepovedana, so Slaki dobili dovoljenje, da so zapeli slovensko žalostinko „Gozdlič je že zelen“. Ko so obiskovalci Arlingtonskega pokopališča zaslišali otožno pesem, so okameneli – šla jim je do živega.

Slaki, fantje iz Praprotna in Jana Osojnikova so se pred nekaj dnevi vrnili domov. Vseh vtisov še niso uredili, saj se jim je Amerika pokazala v povsem drugi luči, kot jo sicer poznajo iz filmov – predvsem je ta dežela prikupnejša kot na celuloidnem traku. Ljudje so prijazni, pokrajina raznolika, mesteca lepo urejena . . .

„Ampak živel pa tam ne bi,“ pravi Lojze Slak.

Vonj po domači zemlji

Za nami je nekaj tednov popotovanja po Ameriki, hitenja od enega mesta do drugega in nabrala se mi je prava kopica vtisov. Ti me spominjajo na staro skrinjo, v katero so ljudje spravljali vse mogoče. V taki skrinji najde prostor malone vse in ko brskaš po njej, tudi najdeš skoraj vse, le težko je vse skupaj urediti in izbrati iz nje tisto, kar je najpomembnejše in najdražje. Kadar pomislim na našo turnejo po Združenih državah, se mi pred očmi zvrstijo dnevi in tedni, naselbine ameriških

ZGORAJ: Avtomobil „Slak Ensemble“ so po vsej Ameriki vzbujali pozornost in privabljali fotografe.

ZGORAJ: Na ALMA počitniškem centru Slovenske dobrodelne zveze v Leroy Townshipu, Ohio je poslušalo Slake okrog pet tisoč Slovencev.

SPODAJ: V Pennsylvaniji imajo Slovenci tudi v Irwinu svoj dom in Slaki so bili povsod toplotno sprejeti.

Opis turnee po ZDA in Kanadi v družinski reviji Tovariš iz leta 1970.

Chisholmu v Minnesoti lahko rečemo ameriška Ribnica, pa je seveda bil Lojze še posebno čistan do Dolenjca.

SPODAJ: Že močna narodna zavest je ob gostovanju Slakov še zrasla.

Sodelujte v jubilejn

PRO

GLASILO SLOVE

CHICAGO

YEAR—LXII Cena lista je \$13.00

Izhaja vsak dan, razen sobot, nedelj in praznikov

Domače vesti

Velikodušni prispovek

Jane Marie Gregorin, Miss SNPJ za leto 1948 in članica društva Sloga 4914 SNPJ v Waukeganu, Illinois, je prispevala vsoto \$125. Polniškemu skladu SNPJ. V splošnem pismu dostavlja, da je zelo ponosna na SNPJ in na njeno, ki jo je dobila od naše dežele v času študiranja na kolegiju. Vedno bo ponosna na Jezuska in njegovo bratsko podporo, kulturno in vzgojno misijo. Ni jo vrši od vsega svojega nastanka od leta 1904 naprej. Želi da se bi to Jednotno plemenito delo nadaljevalo tudi v bodočnosti. Sodelovala bo s članstvom in prispevala bo svoje spise in pesmi od časa do časa ter na vsaki obdrževala vezi z Jednotno in njenimi ustanovami. Izrazna hvala za velikodušni prispavek polniškemu skladu SNPJ.

Članski jubilej

Pittsburgh — Josephina

Prišel je pevec slovenske dežele ...

Narodni zabavni ansambl Lojzeta Slaka iz Ljubljane je imel prvo prireditev v Zdrzičnih dravah. Prihodnje nedeljo 26. septembra Slaki bodo nastopili v Havlickevi sokolski dvorani na 2819 S. Lawndale Ave. ob 3. uri popoldne. Po tem bodo šli naprej v druge naselbine. Napovedovalka na Slakovih koncertih je Jana Čestnik-Dyck. Na prvem koncertu na Polniškem centru SNPJ v Egan Valley, Pa., je bila navdušeni aplavz, ko je navzoče pozdravila s naslednjimi besedami:

Dragi rojaki, dragi gostje, pozdravljeni!

Prišel je pevec slovenske dežele, prišel je pevec v daljino italino, v strunah njegovih so pesmi zvenale v eno, s radostjo in s bolečino.

Pel je, kako so gospodički zeleni, gel, pa se solza v obeh mi zasveti: pel je o smrti, ljubezni in ženi — o domovini ni mogel zaspiti.

Poj nam, zapoj nam o naši deželi, da nam nie sonce, nie sdravje zasije, o kmečkih domovih, o pesni veselji, ki v noči se mesečni v polje razljuje!

In glejte, dragi rojaki, to pesma vam prinašamo danes mi. Z njo vam prinašamo pozdrave Slovenske izseljenske matice

● konec na strani 64

Slovenec na jugu in severu te velikanske dežele, predvsem pa v duhu zagledam množico obrazov. To so obrabi ljudi, ki so vedno do poslednjega kotička napolnili dvorane in zaverovano poslušali domačo pesem ter z največjo pozornostjo sledili besedilom, ki so jim čarala pred oči podobo domače zemlje, njenih hribov, voda in vasi. Potem so tu še obrabi mlajših, celo otrok, v katerih slovenska pesem ni obudila spominov na deželo, ki je niso še nikdar videli. Te je pritegnila predvsem melodija, čeprav se je večkrat zgodilo, da jim ni bila dovolj. Starši so morali iz otroških ust pogosto poslušati očitke, ker jih niso naučili slovenske govornice in jim s tem omogočili, da bi razumeli besedilo, skoz katero je zvenela pesem. Spominjam se neke deklice iz Detroita, ki se je ujezila na mamo, ker je ni naučila slovenščine, češ: „Gotovo je tudi besedilo tako veselo in lepo kot melodija.“ In njena mama je imela tisti večer precej dela s prevajanjem, pa nedvomno ni bila ne prva ne zadnja.

In ne nazadnje mi je v spominu ostala množica obrazov najbolj delavnih organizatorjev, ljudi, ki posvajajo vse svoje sile delu za obstoj in ohranitev slovenskih društev, domov, časnikov in zborov. Posebej značilno je bilo srečanje s povojnim izseljencem dr. Fishingerjem, ki je sporočil pozdrave vsem Slovincem v domovini, čeprav — kot se je izrazil — „mislijo ideološko drugače“. Prav v tem se jasno izraža vrednost Slakovega gostovanja med našimi rojaki. Njihova pesem je znala podreti tudi najhujše, ideološke pregrade. Večkrat smo imeli med zahvaljevanjem priložnost slišati take misli: „Nobena pisana beseda ne zmore tega, kar ste zmogli vi. Prvic v zgodovini naših društev smo složno pripravljali takšno prireditev, prvič v naši zgodovini je bila kakšna prireditev obiskana takomnožično kot vaši koncerti. Prepričani smo, da bo ta vaš in naš uspeh rodil sadove v bodočnosti. Še nam pomagajte!“

Da, to željo smo poslušali vedno znova in znova. Pridite še, pridite čimprej! Kajti povsod, pa naj je bilo to v Chicagu ali Detroitu, v Pittsburghu ali Pueblo, je znal Slakov ansambel s svojo pesmijo doseči tisto, kar si voditelji najrazličnejših klubov in društev v Združenih državah najbolj želijo — posrečilo se mu je zbuditi željo po še večjem delovanju, po še resnejšem trudu za ohranitev slovenske besede in kulture. In to je moč najučinkoviteje doseči prav s pesmijo. Pesem je od nekdaj in tako tudi danes znala zgledati razlike med generacijami mladih in starih, znala je premostiti družbene in družabne razlike, pa seveda tudi nazorske. V Pittsburghu smo si po koncertu ogledali rekreacijski center, ki je last Slovenske narodne podporne jednote; v tem centru je moč najti prav vse, od dvorane za velike prireditve do igrišča za najrazličnejše športne panoge. In še nekaj lahko najdeš tam — majhno jezero z otočkom, ki ponazarja Bled in ki različno prica o navezanosti naših rojakov na domovino. Nekdo od njih je dejal našim pevcem: „Lepo je tukaj, ja, ampak ko vas gledam in poslušam, se mi zdi, da ste nam prinesli košček slovenske zemlje.“ In gospa Mary Ivanuš iz Ohia nam je zaupala: „Slakove melodije so kakor Gasparjeve sike. Dišijo po domači zemlji, grobe so in mile, takšne kot naše življenje.“ Gotovo ni naključje, da je izmed vseh Slakovih pesmi počela največ navdušenja prav pesem Kje je moj mili dom.

Opis turneje po ZDA in Kanadi v družinski reviji Tovariš iz leta 1970.

64

»GOZDIČ JE ŽE ZELEN« NA ARLINGTONU

● nadaljevanje s strani 34

Res, kje je njihov mili dom? Slovenci iz Pittsburgha in njegove okolice so nam s kančkom hvale pripovedovali, da je njihova pokrajina podobna slovenski. V nasprotju z brezbrežno ravnino v Ohiju je hribovita in porasčena z gozdovi, mesto samo pa je en sam ogromen kolos teške industrije, ki s tem še bolj poudarja razliko med njihovim novim domom in staro domovino, ki jim je ostala v spominih predvsem kot idilična zelena dežela. Morda se predvsem iz želje po premostitvi te razlike tako vneto trudijo za ohranitev slovenskih skupnosti in društev. Za vsako ceno skušajo zboljšati delovanje svojih klubov, svojo radijsko uro, Pittsburski oktet in večje pevske zборе. Prav tako, če ne še bolj, je ta delovna zavzetost vidna v Clevelandu. Povabljeni smo bili na vajo otroškega pevskega zbora, kjer je sedelo nad štirideset dečkov in deklic. Trudoma so razbirali slovensko besedilo, ki so ga zvečine le površno razumeli, z muko so ga prebirali, a z navdušenjem peli. Teško bi bilo popisati, kako imenitno se jim je zdelo, da jih je obiskal celoten Slakov ansambel. In ker tudi za otroke najbolj velja reklo, da besede mičejo, zgledi pa vlečejo, so pri priči sklenili, da bodo odslej še bolj pridno prepevali, tako da bodo nekoč dosegli Fante iz Praprotna.

Sredi oktobra smo po nenehnem potovanju imeli dan počitka in obiskali smo slovensko zavetišče za ostarele v Fontani. Sredi živo utripajoče, hlastajoče in nemirne Amerike smo nepričakovano odkrili spokojen kotiček, poln sonca in zelenja. Dan smo preživeli med belolasimi ženicami in očenci, ki so nam prav tako radostno in srečno kot clevelandski otroci izražali svojo hvaležnost zaradi obiska. Kar strah nas je bilo njihove sode in ganotja, njihovih trepetajočih rok in od vznemirjenja zardelih obrazov. S spoštovanjem smo poslušali njihovo pravilno govorico, ki nam je včasih zvalila tudi nasmešek ob besedah, ki smo jih pri nas že davno tega pozabili. A kakšna mora biti navezanost na rodno zemljo, če zna ohraniti domačo govorico in ljudeh, ki so preživeli na tujem petdeset, šestdeset in več let!

In če potegnemo sklepno črto pod gostovanje Slakovega ansambla v Združenih državah in Kanadi, ne moremo ostati samo pri njegovem pomenu za spodbudo k še bolj vnetemu delovanju naših ameriških rojakov. Prav tako ne moremo omejit njegovega pomena na obujanje spominov, saj gostovanje ni samo zastavljalo vprašanja – kje si moj mili dom. Navdušenje in številna priznanja so si Slakovi pevci pridobili tudi med tujimi gosti, med katerimi je njihova glasba našla jasno izražen odgovor:

Lepa mora biti dežela, kjer so doma take pesmi ...

Vera Valenci

ZGORAJ:
Lokalni pa tudi večji časopisi so v angleščini in slovensčini objavili pohvale o Slakovem gostovanju.

V SREDINI:
Lojze Slak postuša posnetek svojega prvega nastopa na poletu preko Atlantika.

LEVO:
Progressivne Slovenke Amerike – tudi podpirajo tri vogale vsake slovenske organizacije in prireditve.

Opis turneje po ZDA in Kanadi v družinski reviji Tovariši iz leta 1970.

Leta 1971 so pevci kvinteta Fantje s Praprotna prejeli nagrado za najbolj priljubljeno vokalno skupino v natečaju revije Stop 3 × 3 naj.

Novembra leta 1972 so se mudili v zahodni Evropi med našimi izseljenci v Franciji, v Belgiji, na Nizozemskem, v Zahodni Nemčiji ter v Švici.

Še na eno veliko turnejo je šel Jože z ansamblom. Poleteli so v daljno Avstralijo (leta 1973). Na banketu na jugoslovanski ambasadi v Canberri je bilo veliko pomembnih predstavnikov avstralske vlade. Poleg drugih pesmi v vokalni izvedbi so za konec dodali še Vodopivčeve Žabe. Pesem je navdušila zlasti tuje poslušalstvo. Jože je znal regljati s takim žarom, da si ga poslušal z odprtimi usti.

Svoj zadnji mir in počitek je našel na selškem pokopališču, kamor smo ga pospremili 18. januarja leta 1974. Zima je bila kopna, pogrebni spreved se je peš vil po cesti od doma do Selc. Po stari navadi smo obstali pred vaškim znamenjem (kapelico sredi Praprotna) in tam molili. Križ na čelu spreveda je vso pot nosil Tajnetov Janez. Pogrebci so bili prijatelji, fantje: Andrej Bergant, Janez Dolenc, Janez Habjan in Janez Kalan. V zadnje slovo so mu zapeli pevci Gorenjskega kvinteta.

Kmalu po Jožetovi smrti je ansambel izdal veliko LP-ploščo z naslovom Glas v njegov spomin, ki so jo posvetili prav njemu. Veliko pesmi na tej plošči vsebuje Jožetove zadnje posnetke. Pesem Zvonovi je posvečena prav Jožetu v slovo. Presunljivo besedilo je napisala Vera Kranjc.

Zvonovi

*Bim bam bom, pojejo
v tih večer zvonovi,
bim bam bom, njihov glas
pride do srca.
Marsikdo se ozre
v temne vaške line,
na skrivaj mu v očeh
solza zaigra.*

*Prijatelja zdaj več ni,
zemljica ga krije,
a njegov zlati glas
vedno še živi.
Ko je pel, ves vesel
srca je razvnel,
dokler mu ni zapel
navček za vasjo.*

*Bim bam bom, bim bam bom,
pojejo zvonovi,
bim bam bom, bim bam bom,
žalostno slovo,
v zadnji dom spremljajo
milega nam slavčka,
glas njegov kot v spomin
skrije se v srce.*

Pogrebni spreved od doma v Selca (mimo Birta).

ŽALOVANJE V ANSAMBLU L. SLAKA

Nenadna smrt Jožeta Šifrarja, tenorista – solista v ansamblu Lojzeta Slaka, je boleče prizadela skupino, hkrati pa tudi vse ljubitelje narodno zabavnih napევov. Zaradi izgube pevca, ki je bil v ansamblu od prvih dni, so fanje skrivnostne pridivite v svojem jubilejnem letu – mineva deset let njihovega uspešnega nastopanja – odpovedali: In sicer vse nastope, vključno z jubilejnim koncertom v dobrodelne namene, predvidenim za 8. marca v dvorani Tivoli.

„Ansambl je doživel hud udarec,“ je dejal Lojze Slak. „Bilo je to obdobje desetletnega sodelovanja in iskrene prijateljstva, kar se ne da prebiti čez noč. Med nas se je naselila žalost, zlasti še zato, ker je Jože kot človek in prijatelj, da njegovih pevskih kvalitiet ne omenjam, resnično nenadomestljiv. S tem spoznamem se bomo morali sprijazniti, kako bo naprej, zdaj še nihče ne ve, in smo še pod vplivom nesreče.“

– Kdo bo nadomestil Jožeta?

„O tem je vsaka beseda preskušena. Te dni smo začeli izbirati novega pevca. Kandidatov je precej, z vseh strani, a trenutno je v ansamblu še preveč žalosti, da bi začeli resno iskati. Kadarkoli prideмо skupaj, se vse začne in konča pri Jožetu, pri spominjanju nanj.“

– Ob jubileju je bila napovedana tudi podelitev prve Helidonove zlate pločice Slavkovim fantom, hkrati pa je bil napovedan izid dvojnega albuma z njegovimi posnetki.

„Tega albuma ob jubileju za zdaj ne bo,“ je povedal Lojze Slak. „Pač pa bo v nekaj dneh izšla spominška pločica z zadnjimi posnetki Jožeta Šifrarja in s povetillom vsega ansambla ob njegovi smrti. V vseh posnetkih pesmi, tako tudi na tej pločici, je slišati njegov vodilni glas, njegove mekka, a zanesljive vstopne, njegove čiste, prav nič solzne, a zmeraj vzemirijive in pretrajive sole, jasno in gladko izpeljane fraze, zar njegovega vihanja, moč zdrave volje in vso lepoto njegove skromne, a tako ponosne in molke duše.“

– Še zmeraj prihajajo na naslov ansambla pisma s sožaljem od vseposod. Celo iz Amerike in Avstralije. Ansambel se vam za izkazano sočutje iskreno zahvaljuje.

Po žalovanju bomo skušali izgubo našega Jožeta z največjo pozornostjo nadomestiti z glasom, ki bo najbolj podoben njegovemu. Vemo da bo to težko, kajti Jože je bil samo eden. Če bi vedel, da bo ansambel brez njega propadel, bi tak človek kakršen je bil on, tega ne prenosil. Tudi zaradi tega moramo nadaljevati.“

Torej: do nadaljnjega odpoveduje ansambel Lojzeta Slaka vse nastope, jubilejni koncert ob desetletnici, hkrati tudi izid dvojnega albuma in podelitev Helidonove zlate pločice.

BRANE GOLOB

Ena od zadnjih fotografij z Ansamblom Lojzeta Slaka, objavljena v članku Žalovanje v Ansamblu Lojzeta Slaka.

14

V S P O M I N

Zla usoda nam je dne 16.1.74 iztrgala iz naše sredine projektanta tov. Jožeta Šifrer, ki se je smrtno ponesrečil v prometni nesreči, peljoč se iz dela domov, po toliko znani poti.

Jože je bil prvovrsten projektant, odličen strokovnjak, neutrudljivi delavec in vzoren človek.

Rodil se je dne 8.12.1939 v Praprotnem, leta 1955 se je po končani 6-letni osnovni šoli in dveh razredov gimnazije začel učiti kleparskega poklica pri mojstru Šifrer Janezu v Stari Loki. Po končani vajeniški šoli je opravil izpit za kleparskega pomočnika in je do vpoklica v JNA delal pri mojstru Janezu.

V našem podjetju se je zaposlil 24.5.1961 kot KV klepar v EE Trata in delal na izdelavi hladilnih pultov.

Z željo po izpopolnitvi v poklicu strojne stroke, se je vpisal v srednjo tehnično šolo strojne stroke Ljubljana, oddelek za odrasle Škofja Loka, in sicer tako, da je dopoldan trdo delal v podjetju, popoldan pa obiskoval šolo.

Pridonost v delu in poln izkušenj v svojem poklicu, je leta 1964 bil premeščen na delovno mesto tehnolog za osvajanje proizvodnje. Na tem delovnem mestu je bil vse do leta 1965, ko je bil premeščen v EE Upravo na delovno mesto kalkulanta.

Septembra 1966 je uspešno diplomiral na STŠ Ljubljana - oddelek strojne stroke in dobil poklic dipl.strojni tehnik.

Zaradi dobrih delovnih izkušenj, posebej na izdelavi hladilnih pultov in tehnologiji obdelave pločevine, je bil leta 1970 premeščen v projektivni biro, na delovno mesto projektant.

Na tem delovnem mestu je bil vzoren delavec. Prijel se je vsake naloge, bilo da je moral projektirati hladilno napravo, hladilne pulte, specialne naprave ali pa klima naprave. Posebej se je izkazal na področju projektiranja klima naprav, kajti te naprave so vedno povezane s pločevinastimi kanali, on pa je bil v tem res strokovnjak. Svoje znanje je tudi prenašal na mlajše sodelavce, vedno je bil dobre volje in je s svojo delovno vnetostjo bil vzoren projektant. Z njim je bilo vedno prijetno delati.

Bil pa je izredno delaven ne samo v svoji organizaciji, temveč tudi v kulturnem društvu. Lahko rečem, da je bil duhovni oče pri pevskem kvintetu "Pantje s Praprotna". Njegov sladki glas, katerega smo vsi občudovali, je pel tudi rojakom v tujini in jim približal za trenutek rodni kraj. Na številno posnetih gramofonskih ploščah

in kasetah ga bomo še poslušali, vendar ga med nami ne bo več.

Ostal bo samo lik, dobrega projektanta, dobrega sodelavca, dobrega prijatelja, dobrega tovariša.

Buble Borde, dipl.ing.

Original poslovnega govora.

Plaketa Jožeta Šifrarja

Od leta 2001 na Vurberškem festivalu podeljujejo plaketo Jožeta Šifrarja za najboljšo vokalno izvedbo oziroma najboljše tri- ali večglasno petje. Pobudnik podeljevanja plakete je Franci Smrekar, Slovenec, ki že več kot 25 let živi v Švici, pisec besedil in oboževalec Ansambla Lojzeta Slaka in Fantov s Praprotna. Franci Smrekar meni, da je Vurberški festival pravzaprav festival ansamblov Slakovega in Miheličevega kova. V njegovi drugi domovini ga je ob poslušanju Slakovih starih napevov obšla misel, da bi bila plaketa imenovana po pokojnem Jožetu Šifrarju najlepše priznanje temu Slakovemu pevcu in hkrati koristna spodbuda mladim skupinam. Prepričan je, da v Sloveniji ni pevcu, ki ne bi želel zapeti tako, kot je znal Slakov solist Jože. Mnogi ljubitelji narodnozabavne glasbe se ga še danes z veseljem spominjajo kot odličnega pevcu – predvsem solista pri Fantih s Praprotna. S svojim milim zlatim glasom, s svojo prisrčnostjo in nasmehom je znal očarati srca tisočih ljudi. Poleg Franca Korena, pokojnega Avsenikovega pevcu (Korenova plaketa se na Ptujskem festivalu podeljuje od leta 1982), je bil Jože Šifrar zagotovo eden izmed najboljših pevcev solistov na področju narodnozabavne glasbe v Sloveniji.

Prvo leto so plaketo Jožeta Šifrarja prejeli fantje ansambla Modrijani. Tudi naslednje leto, leta 2002, so Jožetovo plaketo osvojili Modrijani, saj so občinstvo prepričali s pesmijo Spomin na pevca še živi. Besedilo je čudovito delo Francija Smrekarja, glasbo pa je prispeval Tine Lesjak. Jokali smo, ko smo jo slišali! Tako občuteno je skoval verze, pa do tedaj sploh nismo vedeli drug za drugega.

Obstaja pravilo, da lahko vsak ansambel osvoji to plaketo le enkrat. Zaradi kakovostne izvedbe so se člani komisije odločili, da plaketo izjemoma ponovno podelijo Modrijanom. Po letu 2002 so plaketo Jožeta Šifrarja na Vurberškem festivalu prejeli še ansambli Pogum, Rubin, Spev, Storžič, Orion, Vrt in leta 2009 ansambel Akordi.

Spomin na pevca še živi

*Usoden dan teman
te za vselej vzel je nam,
si odšel v večni svet,
tamkaj Bogu pesmi pet.*

*Rad bi pel tako lepo,
kot si znal le ti samo.
S pesmijo očaral bi
srca tisočih ljudi.*

*Si kot slavček peti znal,
bil si nam vzor svetel
in podaril nam zaklad
neizmerno drag in zlat.*

*Mnogo let je od takrat,
kar zapel si zadnjikrat.
Brez slovesa si odšel,
zlati glas je onemel.*

*A še v naših srcih si,
pesem tvoja še živi
in spomin ne bo zbledel,
v pesmih večno boš živel.*

*Tvoj sanjavo mili glas
je kot žarek božal nas,
z njim do src si našel pot,
trosil radost prav povsod.*

*Si neskončno bil vesel,
ves se v glasbi razodel,
ko si pel iz dna srca
skupaj s Fanti s Praprotna.*

Leto 2002 se je za Francija Smrekarja, Tineta Lesjaka in ansambel Modrijani končalo še z enim velikim uspehom. Pesem Spomin na pevca še živi je bila razglašena za najlepšo vižo leta 2002. Videti je,

Spomin na pevca še živi

V športni dvorani v Železnikih še ni bilo toliko obiskovalcev kot minulo soboto na koncertu v spomin na Jožeta Šifrarja, 9. 10. 2004

Veliki dobrodelni koncert Spomin na pevca še živi minulo soboto v športni dvorani v Železnikih bo številnim obiskovalcem, prvič se jih je zbralo v njej več kot tisoč osemsto, nedvomno še dolgo nepozabna dogodek. Ideja Francija

Smrekarja, avtorja naj više leta 2002 Spomin na pevca še živi, v izvedbi narodnozabavnega ansambla Modrijani, je skupaj z Radiom Sora tokrat, tudi ob povezovanju Borisa Kopitarja in sceni Jožeta Napotnika, s simboliko lepiti, nepozabnih melo-

Prireditve z dobrodelnim predznakom.

dij oživila spomin na nepozabni glas pred tridesetimi leti preminulega pevca Fantov s Praprotna Jožeta Šifrarja.

Večer so obogatili ansambli Bratje iz Oplotnice, Bratje Poljanšek, Pogum, Modrijani, ansambel Toneta Rusa, Vrisk, Mladi Dolenci, Nagelj, Storžič in ansambel Tonija Verderberja. To je bil večer z najkakovostnejšimi izvajalci slovenske narodnozabavne glasbe. Izkupiček od priredbe so namenili Med-

občinskemu društvu za pomoč osebam v duševnem razvoju občin Škočja Loka, Železniki, Gorenja vas - Poljane in Žiri. Predsedniku društva Sožitje Filipu Mohoriču je ček s 700.000 tolarj, preden je večer sklenil ansambel Modrijani s skladbo Spomin na pevca še živi, izročil direktor Radia Sora Marjan Počtnik. Prireditve, za katero gre še enkrat organizatorjem hvala, sta posnela Deželna TV in Radio Sora. **Andrej Zalar**

Spominski koncert ob 30-letnici smrti v Železnikih, leta 2004.

da se je v tej skladbi vse zlilo v eno: od glasbe do besedila in odlične izvedbe, pa tudi tema je očitno pritegnila poslušalce.

9. oktobra 2004 je bil v športni dvorani v Železnikih velik spominski koncert, posvečen Jožetu ob trideseti obletnici njegove smrti. Pobudnik zanj je bil prav tako Franci Smrekar, ki je porabil mesec dni svojega dopusta, da je uresničil svojo idejo. Koncert je v nabito polni dvorani lepo uspel. Skoraj vsak ansambel je v spomin Jožetu zaigral vsaj eno skladbo, ki jo je prepeval Jože. Večer je potekal v slogu Smrekarjeve pesmi, ki pravi: "Tvoj sanjavo mili glas je kot žarek božal nas, z njim do src si našel pot, trosil radost prav povsod." Poslušalci so še enkrat dokazali, kako radi so imeli Slakovega pevca, hkrati pa tudi,

da največkrat damo človeku priznanje šele takrat, ko je zanj že prepozno.

Tragična izguba nas je vse zaznamovala. Prisoten je ostal v naših pogovorih, čustvovanju, spominih, skupnih predmetih. Vsak kotiček v hiši nas spominja nanj. Ko ga zaslišimo na radijskih ali vidimo na TV-posnetkih, vstane pred nami cela paleta spominov.

Res je, čas obrusi bolečino, spomini pa ostajajo. Koliko ljudi se ga še sedaj spominja! Preteklo je že več kot 35 let, pa se pri nas še oglasijo čisto nepoznani ljudje, ki želijo videti, kje je živel tisti Slakov pevec, ki je tako lepo pel in tako mlad umrl.

Hvaležni smo vsakemu, ki ohranja lep spomin na našega Jožeta.

Viri:

Ivan Sivec: *Vsi najboljši muzikanti 1*. Mengeš: Ico, 1998. Stran 544.

Lojze Slak: *Velika pesmarica Ansambla Lojzeta Slaka*. Ljubljana: Slak, 2004. Stran 326.

Foto: arhiv družine Šifrar

